Sayı: 64

Amcabey

— Kabahat, kurda kuzuyu emanet edenlerde...

ŞU.. BU..

Marşal adalarında mars olunca Japonya,
Öttü dedik Şarkta da Amerikan borusu!
Harbi kazanacakmış ya Rusya, ya Almanya;
Bu kadar kehanete şaştık kaldık doğrusu!

Berlinin kalmasa da yıkılmadık bir yeri,
Ne çıkar bozguna uğrarsa tümenleri?
Nutuklarda zaferi bulduklarındanberi;
Almanya üstündedir Avrupanın tapusu!

İlerleyip durdukça Baltıkta, Dinyeperde,
Rusyanın iştihası artmada her seferde..
Yarının hak, adalet dünyası acep nerde?
Cevap verdi: Top sesi, tayyare homurtusu!

Ciğerler sökecekken hudut ötelerinde;
İşte bin şanlı zicat bırakmışsın gerinde..
Mussolini, üzülmem olsam senin yerinde,
Testiyi su yolunda kırar suyun yolcusu!

Bombardıman edilen Helsinkiye teselli,
Verdi Anglo - Sakson notaları temelli..
Âlemi sulha yakında kavuşacak, bu belli,
Böyle Âdem oğlunun hep hüsnü kuruntusu!

Hayran olduk elçinin şu en son cevabına,
Akıl ermedi bir türlü onların hesabına,
İnansın bütün dünya ne olur sevabına:
Yokmuş Bulgaristanın harpten asla korkusu!

Amcabey, kaç senedir vurgunculardan bezdi,
Evrak evrak üstüne komisyonlarda gezdi..
Elbette pahalılık şikâyete değmezdi,
Kesilse mideelerin oruçtan gurultusu!

AMCABEY

Haydarpaşa, Talât Tekin:

— Karikatüre pek merak ve kabiliyetim var. Bu kabiliyetimi ilerletmek istiyorum. Acaba Cemal Nadir böyle bir ders verir mi?..

A. — Bu işin dersi olmaz. Yaratılıştaki kabiliyetle resim yapmaktaki hüner birleşirse ilerlemeniz muhakkaktır. Bizim Cemal Nadir, olsa olsa sizin göndereceğiniz eserler hakkında fikrini söyliyebilir.

Avanos, Ali İnce:

— Niçin muallimlerin maaşlarına zam var da talebe notlarına zam yok?..

A. — Bırakın da olmasın!.. Beş veya on numarayı alıp ta sınıf geçmek için bir hayli ter döken okurlar, tam numara elli veya yüz olursa yerlerinde de savamazlar da geri geri giderler korkarım!..

Üsküdar, Necdet Ölçü:

— Bir arkadaşım «A» diyeriyor da «Ha» diyor. Buna mukabil «H» ları da «A» diye söylüyor. Meselâ «Hasan» diyeceğine «Asan», «Hala» diyeceğine «Ala» diyor. Bunun dilini düzeltmek için bir çare var mıdır?

A. — Ben böyle bir çare bilmiyorum. Bir defa Dil Kurumu Başkanı İbrahim Necmi Dilmene, yahut dil işlerinde pek dil döken Nureddin Artama sorun, belki size bir çare sağlarlar!..

Bizimköy, S. R. :

— Sanki işmiş, listeye kaydolduğuçün pür gürur,
Beş saat hiç durmadan söyler durur;
Mantığa isyan için bin türlü yâve uydurur,
Bir traşçı komşu şerrinden hep olduk bihuzur,
Amcabey, bundan halâs olmak yolu mevcut mudur?..

A. — Bu, beş saat durmadan söyliyen traşçı komşunuzun kaydolduğu listeyi beğenmediğiniz için size bir halâs yolu gösteremiyeceğim dostum. Zira insan oğlunun kaydolduğu liste var, listecik var!.. Meselâ bu komşu, önemli bir makamın namzet listesine kaydolduysa beş saat değil, on saat da söylenir!.. Ve böylesinden kaçmak değil, yakınlaşmak hayırlıdır!.. Ama bir de, meselâ edebiyatçıların, yahut muhtekirlerin kara listesine kaydolmak vardır ki böylesinin çenelerini bıçak açmasa gerektir. Sizin komşu her halde, birincilerden!..

Sadık Köpek!..

Karikatür tefrikamız
Gelecek sayıda başlıyor!

Yazan: Patavatsız ● Çizen: Selma Emiroğlu

19 ŞUBAT 1944

İDARE YERİ :
Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
SİYASÎ MİZAH MECMUASI
Müessisi :
CEMAL NADIR GÜLER

Cilt: 3 – Sayı: 64

FIATI, HER YERDE
10
KURUŞTUR.

ABONE ŞARTLARI:
YURT İÇİ : Bir seneliği 500 Kş. Altı aylığı 250 »
YURT DIŞI : Bir seneliği 900 Kş. Altı aylığı 500 »

Dev Aynası

Garplılığın ilk şartı

Bazı münevver muhitlerde, memleketin siyasî muharrirleri bahis mevzuu olurken şu tarzda mütalealara şahit oluyoruz:

—Falan muharriri tanır mısınız?.. Biraz Anglophil'dir.

— Filân muharriri nasıl bulursunuz?.. Yazılarında belli etmiyor gibi görünüyorsa da, bana kalırsa, o koyu bir Fransız dostudur.

Bu tarz mütaleaların münevver muhitlerimize yakışmadığını kabul etmeliyiz.

Yabancı hayranlığı memleketimize, Osmanlı imparatorluğunun inhitat devirlerinde musallat olmuş bir hastalıktır. İhtiyar devlet, heybetli göğdesini artık taşıyamaz hale gelerek sapır sapır çözülürken, buna mâni olmak istiyen bazı ekâbir çaresizlik içinde ne yapacaklarını bilemediklerinden bir ecnebi hayranlığına tutuldular.

İmparatorluğun çürümesine mebsuten mütenasip olarak ilerliyen eski rejimin son günlerine doğru saltanat muhitlerini şaşkına çeviren bu yabancı hayranlığı, bizde, iptidailiğin ve geriliğin en korkunç mikrobu idi.

Öyle ki bundan yirmi dört sene evvel, besmele deyip İstiklâl mücadelesine başlarken, ilk hamlede o mikrobu vücudumuzdan çıkarıp atmasaydık, ne millî varlığımızı kurtarabilirdik, ne de bugün o kadar gurur duyduğumuz inkılâbımızdan bir tanesini başarabilirdik.

Anglofil, Frankofil, Cermanofil gibi müteredddi bir tipe, değil Türk muharrirleri arasında, koskoca Türk milleti içinde bile tahammül edemeyiz.

Yeni neslin çocukları hiç bir yabancı millete karşı hayranlık veya bunun reaksiyonu olan nefret gibi aşırı hislere bağlı değildir. Millî menfaatlerimiz uğrunda falan filân devletlerle bir takım şartlar altında işbirliği ederiz. Ve bunu yaparken de, Osmanlı devrinde olduğu gibi kendimizi o devletlerin kolları arasına koyuvermeyiz. Herşeyden önce güvendiğimiz, kendi varlığımızdır.

Eskiler, bir yabancı millete hayranlık duymakla Garplılaştıklarını sanırlardı. İşte onları batıran bu ters düşünce olmadı mı?..

Cumhuriyet çocukları, inkılâp kahramanlarında doğru yolu öğrendiler: Garplılığın ilk şartı, herşeyden önce kendini iliklerine kadar Türk duymaktır.

Nadir Nadi

(«Sokakta gürültü var!» dan)

«1954» te:

Tecrübe yayını yapan İstanbul radyosu — Avrupanın Batısında açılacak olan ikinci cephenin hazırlıklarına hız verilmiştir...

MARİFETLİ KÖPEKER!

Bir Avrupa rasat merkezi yer sarsıntılarını iki bin metre uzaktan öğrenmiş ve yerlerini tayin etmiş diye radyo ile bir haber yayınlandı. Halbuki İstanbul radyosu «yüz seksen kilometre uzakta!» diye kısa kesip yerini bilemedi!..

Bu haberler üzerine aklımıza şu geldi: Geçenlerde bir Amerika şehrinde şiddetli bir yer sarsıntısı olmuş ve bu depremtiden 24 saat evvel şehirde ne kadar köpek varsa kaçıp gitmişler!.. Bizim son zelzele bölgesinde de böyle olmuş; akşamüstü köpeğile beraber evine girmek istiyen bir vatandaş, köpeğinin içeri girmediğini, kendisinin içeri girmesi için de eteğinden çektiğini ve köpeğin o geceyi dışarıda geçirip sabahleyin ortadan sırrolduğunu söylüyordu.

İnsan, köpeklerin bu olağanüstü marifetlerini öğrenince Belediye talimatnamelerinde değişiklik yapmak istiyor. Demek ki köpeği bol olan şehirlerde halkın gözü artık köpeklerden ayrılmıyacak!.. Fakat Ankara gibi sokakları çomarsız şehirler, neylesin?..

BAYLAR.. BAYANLAR!

Uzun zamandır matbaalarda olsun, tütüncülerde olsun «kiralık apartman» veya oda, ev, daire, dükkân levhaları satılmadığı gibi gazetelerde de «kiralık» ilânları görülmez oldu. Yalnız geçen gün bu «antika» ilânlardan biri gazetelerden birinin sahifelerini süslüyordu. Bir zat, kiralık odası bulunduğunu ilân ediyor!.. Ancak bu oda, çalışan bir bayana kiralanabilirmiş. Ve bu kiracı da mutbaktan, şofajdan ve banyodan faydalanabilirmiş!..

Bu kadar elverişli ve nadide bir ilân karşısında kimbilir kaç «hane berdûş» bayın ağzı sulanmış, bayan olmadıklarına bir daha yanmışlardır!..

BALIKLA TAVUK!

Bir kaç zamandanberi ortadan kaybolan kasaplar meydana çıktılar. Dükkânlar silindi, süprüldü, yeni etler, yine eskisi gibi bacaklarından vitrinlere asıldı. Meğerse Belediye ile uyuşup fiyatları 175 kuruştan 190 kuruşa çıkarmışlar.. Mezecilere, yumurtaya ve tavuğa hücum edenler yine kasap dükkânlarına devama başladılar. Sanki şu et denilen nesnede ne var ki?. . Doktorlar et yemek muzirdir derler, fakat halk inadına ete düşkündür. Balık, tavuk, yeyin diyenlere kimsenin aldırdığı yok!..

Arasıra böyle Belediye ve kasap ihtilâfları çıkmasa balıkla tavuğun hatırını soran olmıyacak!..

KALBURÜSTÜ ÇIKTI!

Bir mecmua ki, insan hani şöyle yüzlerce mecmuaları gözden geçirir de, şu makaleyi veya şu yazıyı sonra boş bir zamanda okuyayım diye ayırır ya, işte öyle yazıları bir araya toplayıvermiş!.. Elenmiş, elenmiş de kalburun üstünde kalan dişe dokunur yazılar okuyuculara sunulmuş!..

Başta Falih Rıfkı Atayın «Beşinci Noel» diye yazdığı yazı, bir İncil mukaddemesi gibi, çift sütuna konmuş!.. Lâkin bu yazı da Falih Rıfkının gerçekten baş tarafa konmaya değer bir şaheseri!.. Ondan sonra neler var efendim neler.. Ankaralılar bu «Kalburüstü» dergisini âdeta kapıştırcasına kucakladı. Okunarak süzülen mecmuaların da bir listesni yapmışlar, içinde bizim Amcabey de var. Gelecek nüshasında Amcabeyin kimbilir hangi eseri konacak!..

HAYIRLI BİR İŞ!

Basın Birliği, (kendi azasının yaş vaziyetlerine bakmadan topunn birden hastalık, malûliyet, ölüm ve ihtiyarlık hallerinde tekaüt esasını ihtiva etmek şartile) sigorta ettirmek kararını verdi ve gazetelerle ilân ederek bu esası kabul ettirecek sigortacıları dâvet etti. Bu, hakikaten gazeteciler için iyi bir karar.

Yalnız hastalık, malûliyet filân gibi sebepler sayılırken ihtiyarlığı ölümden sonra sıraya koymuşlar. Demek ki gazeteciler önce ölüyor, sonra ihtiyarlıyorlar!

HALİL LÛTFİNİN HATIRINA GETİRİYORUZ:

Amcabeyde okuduk: Ulus gazetesinde Fazıl Ahmet Aykaç'ın kızına açık mektup yazmasından ekonomi bahsinde kendisinden baskın çıktığını ifade eden Halil Lûtfi, geçen yaz bir hafta kadar Ankarada kaldığı vakit her akşam İstanbul treni kalkarken gara koşup bir tanıdık arardı. Birinin nazardikkatini çekmiş.

Sordu: — Bu zat madem ki bir kaç gün sonra gidecek, ne diye her akşam gara koşar?..

Cevap verdim:

— Neden olacak, İstanbula bedava mektup yolluyor. Bunu kendisine söylediğimiz zaman yanındakiler gülmüş amma o somurtmuştu..

Ankaralı amca

«Bu meclis böyle kalmaz, mestler mahmûr olur

Amcabeyden sizeyler

OKUYUP YAZMAK!

Bir bilgin hakkında konuşuluyordu:

— Çok verimli adam, dediler, on kitap okuyunca oturup bir kitap yazıyor!..

Meşhur felsefe profesörü Von Aster dayanamadı:

— Keşke öyle olsa, dedi, üstat bir kitap okuyup on kitap yazıyor!..

BİRİ OLMAZSA..

Rahmetli önde, Azrail arkada cehennemin yolunu tuttular. Merhum bir ihtikâr suçlusuydu, cehenneme atılacaktı!.. Fakat cehennemin kapısına gelince bir de baktılar ki kapıda bir levha, levhada da «Dolmuştur!» yazılı...

Suçlunun sevincinden ağzı kulaklarına vardı, Azrailin kuru yüzüne baktı:

— Şimdi ne olacak?.. diye bir kurtuluş çaresi aradı. Fakat Azrail: — O halde Doğu cephesine gideceksin! dedi.

TEHLİKE

Tıkabasa dolu vapurlardan birinin bir köşesine büzülmüşler, Trak faciası hakkında lâf atıyorlardı. Nihayet:

— Kaptanlık tehlikeli bir iş!.. hükmüne vardılar.

Arkada, iki şişman yolcunun arasına sıkışıp kalmış bir yolcu söze karıştı:

— Yolculuk daha tehlikeli baylar!.. dedi,

GAZETE...

Sokakta bir eskici bağrıyordu:

— Eskiler alıyorum... Eski gazete, eski mecmualar alıyorum...

Odada, babasının dizi dibinde, dersine çalışan Ahmet başını kaldırdı:

— Baba, dedi, gazete, mecmua eskiden de böyle kıymetli miydi?..

Babası: — Hayır, diye cevap verdi, eskiden gazete yalnız okunurdu, şimdi hem okunuyor, hem okutuluyor!..

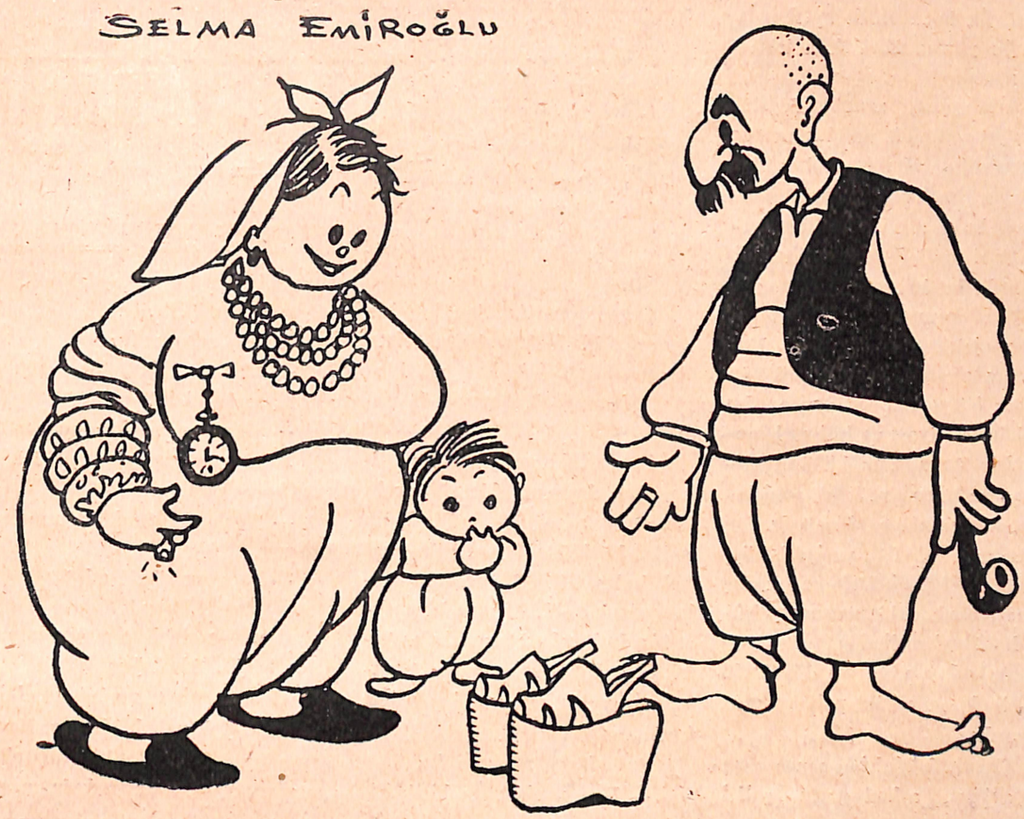

Bay — Al sana Fadime, İstanbuldan bir çift nalın!.. Emme velâkin tarlada mı giyen, avluda mı giyen, handa mı giyen, hamamda mı giyen... Bilemem gayrik!..

Değişmiş

Ayrı düştüm beş on yıl İstanbul'dan,
Bir gün döndüm amma, ahbap değişmiş!
Âşina aradım bildiğim yoldan,
Bu yol eski amma, ebvap değişmiş!

Aşkı besteleyen ilk baharında,
Bir başka renk vardı Çemen - zârında,
Terennüm - sâz olan cuybarında:
Âhenk eski amma, rubab değişmiş!

Kalbimi bağlayan gizli bir elde,
Sevdalar besleyen ilâhi belde,
Gönlümü çiğneyip geçen güzelde:
Naz, eski naz amma, itap değişmiş!

Mecliste dönerken hep câm-ı cemler,
Bûseler dilerdi kırmızı femler,
Kulların koynunda yeni sanemler,
Mâbut eski amma, mihrap değişmiş!

Yıldızlar yıkanan yeşil denizde,
Geceden kumlarda kalan çift izde,
Seyrana çıkmıştık bir gece biz de:
Ay, eski ay amma, mehtap değişmiş!

Dönerken o dilber, piyale gibi,
Uzanır dudağı, bir lâle gibi,
Dumanlandı çeşmi, bir hâle gibi,
Bağ, eski bağ amma, şarap değişmiş!

Geçtik Adalardan sandalla bu yaz,
Dağıttı çamlarda saçları poyraz,
Süvariler yaya kalmış, merkeb az,
Kaltaklar eskimiş, rikâp değişmiş!

Malatyalı Amca

Aramızda yaşıyanlar :

YAZAN : MAHMUT YESARİ

Sevişerek evlenmişlerdi. Genç, kadın, ilk kocasından ayrılmıştı. Çocuğu yoktu. Birbirinin küfvü sayılırlardı.

Arkadaşım, zengin değildi. Çalışıyor, günlük nafakasını zor çıkarıyordu. Kadının, bankada dört bin lira kadar parası, bileklerinde kalın altın bilezikler vardı. Yeni evlilere biraz soluk aldıran da bu idi.

Karı koca istikbale ait bir çok projeler tasarlıyorlardı. Kadın, ev almak; kocası, dükkân açmak istiyordu. Bir sene bu projelerin rüyası ve hülyasile geçindiler. Arkadaşım bütün ümitlerine rağmen, gelirini genisletemedi. Sıkıntı çekiyorlardı.

Kadının gebeliği, vaziyeti, büsbütün değiştirdi. Hele çocuk doğunca, bankadaki paranın yekûnu hafifleyiverdi.

Arkadaşım, içkiye düşkündü ve günde en az iki paket sigara içiyordu.

Çocuk doğduktan sonra, masraf artmış, arkadaşımın geliri bütçe açığını kapayamamıya başlamıştı.

Arkadaşım, Anadoluda bir iş aradı. Bir nakliyat ambarının kâtibi olacaktı. Fakat, yürüyerek gidemezdi. Yol parası lâzımdı.

Bankadaki son parayı çektiler. Arkadaşımın gideceği yerin havası sert, soğuktu. Bir kalın palto, kürklü eldiven, yün kaşkol, kalın tiftik fanilâ, don kalın çoraplar aldı. Tabanı dayanıklı bir de kundura ısmarladı. Artık bir eksiği kalmamıştı. Karısı, ona, yol parası verdi, yol için kumanya hazırladı.

Arkadaşım memnundu:

— Ben orada para biriktiririm. İki sene kalsam, iki bin lira cebimde demektir.

Karısı, soruyordu:

— Her ay, bana, para göndermiyecek misin?

— Göndermez olur muyum?

Aradan bir ay geçmişti. Karısı, bana geldi:

— Ağabey, bizimkinden mektup var.

— Para mı göndermiş?

— Hayır! Para istiyor.

Şaşırdım. Mektubu okudum:

«Sevgili karıcığım.

«Burası, hiç te umduğum gibi çıkmadı. Çok pahalı bir yer. Her şey ateş pahası. Hani, utanarak yazıyorum. Ayın on beşinde, mecbur kaldım, eski esvaplarımı sattım. Ay sonunda paltomu rehine koydum. Havalar, çok soğuk. Üşüyorum. Bana, tezelden kırk lira gönder, paltomu kurtarayım...»

Kadıncağız, yüzüme bakıyordu:

— Ben ondan para bekliyor-

Bir hafta sonra, bir mektup daha geldi. Yine parasızlıktan bahsediyor, paltonun hâlâ rehinde olduğunu söylüyor, ve akıl öğretiyordu:

«Bilezikleri rehine koy. Bu gün, su içinde beş altı yüz lira eder. Bana, tezelden yüz lira gönder.»

Kadın, ne cevap verdi, bilmiyorum. Yalnız, kollarındaki bileziklerin eksildiğini, bir ay sonra da tamamen sırrolduğunu gördüm.

Kadıncağız, beni arıyordu. Bir mektup uzattı:

— Bizimkinden!. Bakın, neler yazıyor?

Okudum: «Fena borçlandım. Geçende istediğim yirmi beş lirayı göndermedin. Parasızlıktan bahsediyorsun. Bir yerden borç para bul, bileziklerini rehinden kurtar, sat.»

Arkadaşımın tavsiyesi yerine getirildi sanıyordum. Aradan iki ay geçmişti. Kadın, yine elinde bir mektupla gözüktü.

Mektubu okudum: «Parasızlıktan şikâyet etmeni anlamıyorum. Evdeki halı, ne güne duruyor? İnsan, malını rezil eder, kendini rezil etmez. Ne düsünüyorsun? Halıyı sat. Bana, tezelden elli lira gönder. Sen, hiç merak etme. Buradaki işlerim, yavaş yavaş düzeliyor. Paran da, bileziklerin de, hepsi yerine gelecek.»

Bir müddet onlardan bir haber çıkmamıştı. Bir sabah, kadıncağız yine bana geldi:

— Ağabey, bu adam, çıldırmış galiba! Oku...

O mektubu da okudum: «Niçin mırın kırın ediyorsun? Bir kadın, kocasına itaate mecburdur Sen de, bana itaate mecbursun. Halıyı, yok pahasına sattınsa kabahat bende mi? Bana para lâzım. Gırtlağa kadar borç içindeyim. Parasızlıktan şikâyet etmek, bir bahanedir. Senin gibi, genç güzel bir kadın, para bulamaz mı?»

Mektubun alttarafını okuyamadım, kadına verdim ve artık, bu karı koca ile hiç meşgul olmadım!..

Mahmut Yesari

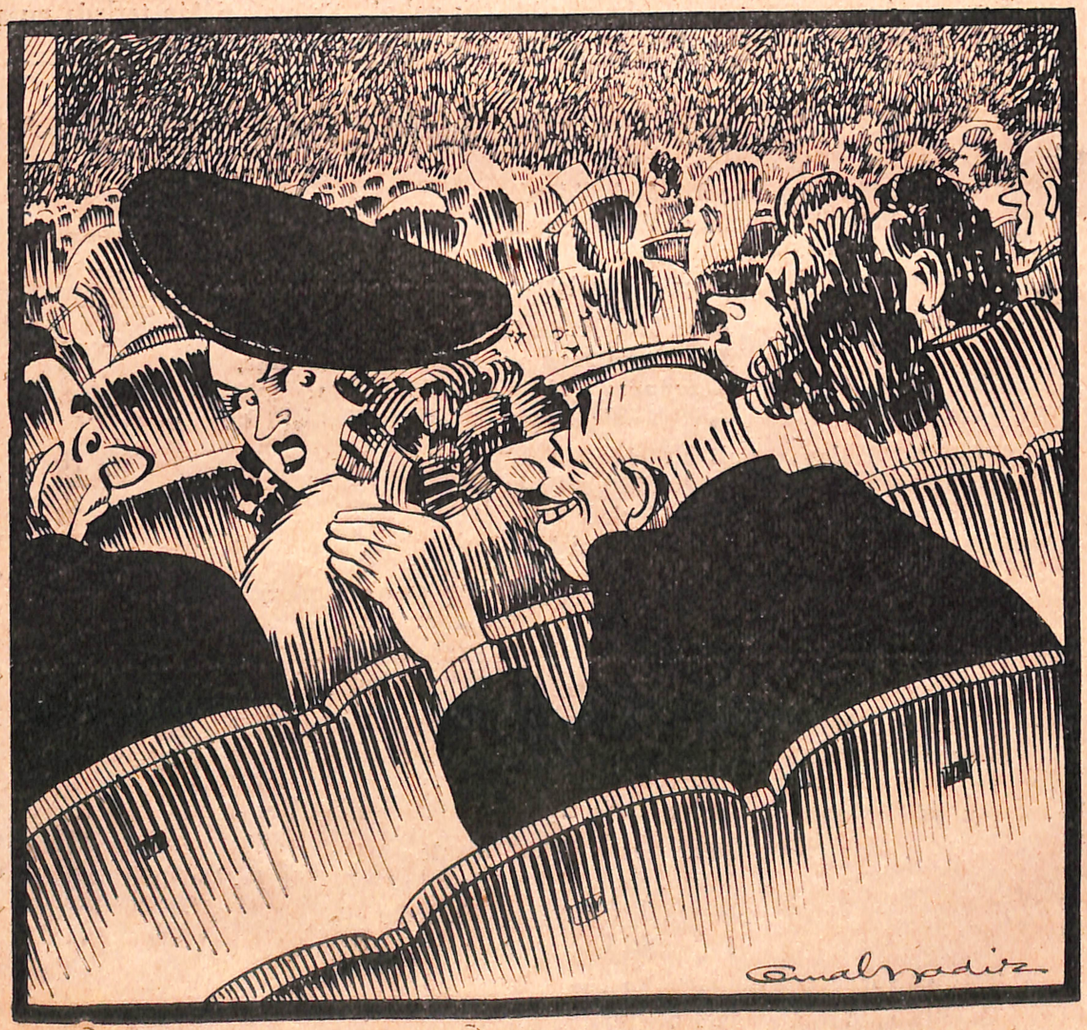

— Rica ederim, şu şapkanızı çıkarın bayan...
— Rahatsız mı ediyor?..
— Evet: Bana, ekmek kadayıfını hatırlatıyor!..

Niçin Evlenirler?

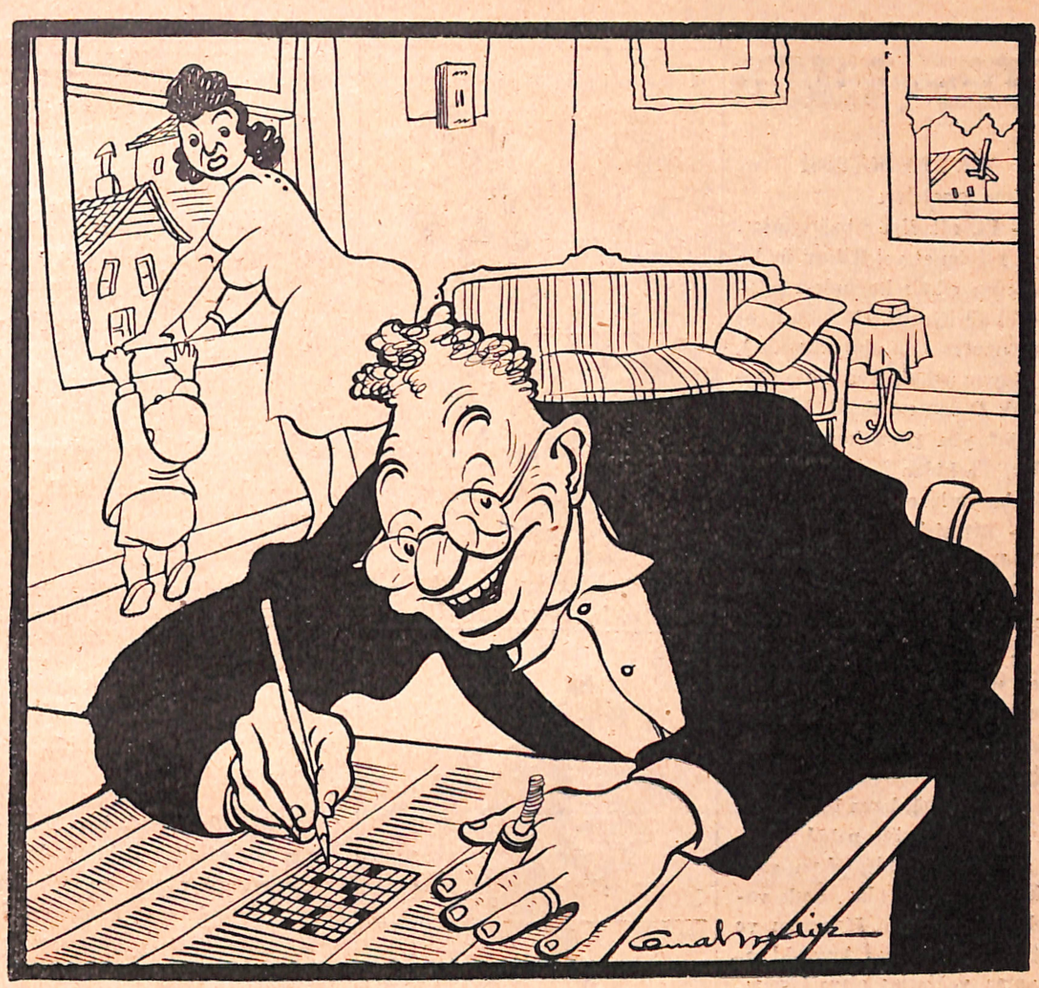

Bay — Müjde!.. Buldum,buldum...

Bayan — Bulmacayı bulmak marifet değil, gel de şu karşıki komşu kızı 70 lira verip mantar pabuçları nasıl almış, o muammayı hallet!..

Bu zamanda neden evlenirler? Neden boşanırlar?..

Görücü ile evlenildiği zamanlar, evlenme ve boşanma her sınıf için metâ olan esaslara göre halledilirdi. Şimdi öyle mi ya!..

Bir bobstil başka fikirle evleniyor.. Bir münevver fakat alelâde kılık ve kıyafetli genç başka maksatla boşanıyor. Bir yaşı geçmiş, kesesi kabarık tüccar eşini bir ayrı maksatla, çok körpe ve kendi sınıfına mensup olmıyanlardan seçiyor!..

Bu cins erkeklere mukabil kadın cinslerinin de kocalarını ayrı ayrı maksatlarla intihap ettikleri muhakkak...

Herkesin başka başka düşündüğü ve anladığı bu nazik meseleye dair bir bobstille tüccar yaşlı ve zengin görünüşlü bir orta yaşlının bir erkek meclisinde şahit olduğumuz münakaşasından aldığımız özlü parçaları naklet-mekle iki ayrı sınıfa mensup iki tip erkeğin evlilik hakkındaki telâkkilerini kadın okuyucularımıza ifşa etmeyi lüzumlu gördük..

Bobstil tombul karınlı ve şişkin keseli tüccar ahpabına bağrıyor:

— Demek yeni ve modern bir bayanla evlenmiye karar verdin?!..

Tüccar — Ne var kıskandınız mı bayım! Sen Beyoğlunun dans salonlarında tepinirken ben dağ. taş demedim gittim. İstediğim bir bayanı alacak kadar da para edindim. Fena mı, şu paralarımı bir aile saadetine hasretmek hata mı?..

Bobstil — Hangi aile saadetine şu halinle bugünkü modern kadından hangisini mesut edebilirsin? Onlar sevgili ve koca modellerini filimlerden seçerler!... Sende hiç o tığ gibi filim yıldızlarına benziyen hal var mı?..

Tüccar — Ben film oynamıyacağım, ev yapacağım ev!..

Bobstil — Filmlerin çoğunda yapılan evlerin içinde kocalar geyik gibi dolaşırlar. Zengin koca, kadının canlı bir iradıdır hazret! Sen her halde evlenmiye karar vermeden evvel hayat tecrübelerini sinemalarda bir tamamla da öyle kararını ver...

Tüccar — Öyle ise sen de hiç ev kuramıyacaksın. Çükü sende kılık kıyafet belki Holiyuta benziyor ama evi açacak paran yok ve olmıyacaktır!..

Bobstil — Bizler evlenebiliriz. Gözümüzü biraz yummıya razı olursak, evvelâ beğendiğimiz bir bayanla, ondan sonra da senin gibi biriyle teşriki hayat etmek şartile evleniriz. Ama sizin için böylesinin de imkânı yoktur.

Tüccar — Anladım yani bizler evin ağırlığını yüklenen merkep, sizler de Adada büyük tura çıkmış ve bizleri «hopla Bibiko!» diye kırbaçlayıp yürüten ve Adayı dört döndüren mesut çiftleri değil mi?..

Bobstil — Ne zannettin, modern kadın almak kolay mı? Onların hakkından değme erkekler gelir mi sanırsın?.. Bizim gibi âcizler bir asrî kadının nesine yetişebiliriz?.. Yalnız el, ayak tırnaklarının, yüzünün, saçının tuvaleti, kumar ve cep harçlığı ayda asgarî iki yüzü bulan mahlûku biz tek başımıza idare edebilir miyiz?

Tüccar — Demek sizlerin kuracağı evlere bir payanda lâzım?..

Bobstil — Böyle zamanlarda kurulan bazı evlere ya dışarıdan veya içerden bir destek lâzım!.. Senin gibiler evlenirse, hani münakaşamızın başında söylediğin geyiğin boynuzları evi tutar. Bizim gibiler evlenince sizin gibiler evin dışından yalı kazığı gibi dayanarak ocağın devrilmemesine çalışırlar!..

Tüccar — Yahu bunun desteksizi yok mu hiç?

Bobstil — Var.. Var ama arayıp, bulup seçinciye kadar senin evlilik ömrün de geçer gider!..

Not:

«Gelecek yazıda da evlenmiye ve boşanmıya dair iki kadının mukavelesini nakledeceğiz.»

BACANAK

Okuyucu isteıleri:

— Ülen Ehmet, eğerleyim piyango çıharsa yarın zabah şuraya gelip seninle garşılılı birer danslı çay içelim mi?..

— Yoooo!.. Bak ben yalnız danslı çayla doymam, kotion da yerim!..

— Beni mi gorhutacahsın be, istersen sürpriz de ye!..

— Akşam: 1935 —

(İstiyen: Amerikan koleji,

G. Güler

FELEKTEN HİKÂYET

BİR ET HİKÂYESİ

Yine gazeteler:

— Et, et! diye bağırıyorlar. Lâkin gel de: et ye! Kilosu üç liraya çıktı çıkalı koyunları odalık gibi görüyoruz. (Malûm a, odalık «metres» in alaturkasıdır).

Koyun pahalı diye sığıra başvurduk. O da ucuz değil.. Bir kilo ete dört yüz gram kemik veriyorlar, eskiden çocuklarımızı mektebe verirken:

— Eti sizin, kemiği bizim! derlerdi. Kasaplar bu eski okur yazarlardan olsalardı müşterilerine:

— Eti sizin, kemiği bizim! diye mal satarlardı. Halbuki mümkün olsa mübarek adamlar sade kemik satacaklar, etin kemiğe yakın yeri tatlıdır, diye..

Et pahalılığı bana bazı şeyler hatırlattı. Sağyağın pahalı olduğu şu sıralarda bir takım gözü açıklar istasyonlarda , açık vagonlarda geceleyin Karaman ve Dağlıç koyunlarının kuyruklarını yarıp yağlarını alıyorlarmış.. Mededt bre! Sürmeyi gözden çalmak işte buna derler. Neler yar yahu!..

Şimdi et pahalılaşınca ister misiniz koyunların ağızlarını açıp dillerini kessinler de hayvanları dilsiz bıraksınlar..

***

Bir sabah hoca merhum evine iki okka et getirip karısına vermiş:

— Yahu! Al şu eti yahni yap! Akşama misafir gelecek! demiş ve çıkıp işine gitmiş.

Gündüz hanımın komşuları gelmişler. Evde et olduğunu öğrenince: — Aman kardeş, haydi şu eti yiyelim! diye kadını kandırmıya başlamışlar. Hesapça o zaman da et bugünkü gibi cennet taamları arasında imiş...

Kadın bir müddet:

— Nasıl olur! Sonra efendiye ne derim? diye mukavemet etmişse de komşular:

— Canım, kedi yedi dersin! Ne olacak, erkek kısmı aldanır. Dyie kadının zihnini çelmişler ve eti güzelce yemişler..

Akşam hoca misafirleriyle beraber gelmiş. Sofraya oturmuş. Önce sade suya bir bulgur çorbasını ondan bir kaç kaşık.. Arkadan yoğurt gelince hoca sormuş:

— Yahu! Hani et!

— Hangi et?

— Canım, bugün aldığım et!

— Ha! Efendiciğim et kazaya uğradı. Kedi yedi.

— Hangi kedi?

— Bizim tekir kedi..

Biraz düşündükten sonra karısına:

— Şu kediyi bana getir yahu! Kantarı da beraber getir . Demiş.

Kadın, altından ne çıkacağını bilmeden kantarı ve tekir kediyi getirip hocaya vermiş. Hoca kediyi kantara vurmuş. Tam iki okka.

— Şu iki okka kedinin yediği et! Yahu şu bizim tekir kediyi bulsan a! diyerek kedını sıkıştırmış, diye rivayet ederler. Şimdi iki okka eti yiyecek kabadayı kedi nerede?

B. FELEK

Adamına göre:

— Etekler kısa... İskarpinler delik!.. Ne zarafet!..

— Etekler kısa... Pabuçlar delik!.. Ne sefalet!..

Bâki kalan bu kubbede

BEĞENMEK!..

Bir gün İmamıâzam Ebu Hanife Kûfe kadısı İbni Ebî Leyli ile kırda geziniyordu; bir takım kadınların türkü söyleyip eğlendiklerini gördüler. Kadınlar bu iki büyük adamı görünce seslerini kısmışlar, İmam Ebu Hanife de:

— Ne güzel!.. Ne güzel!.. demişti.

Bir kaç gün sonra Ebu Hanife, bir dâvada şahitlik için kadının huzuruna çıktı. İbni Ebî Leylî:

— Geçen gün sen kadınların türkü söylemelerini beğenmiştin.. Şehadetini kabul edemem!.. dedi. Ebu Hanife:

— Yanılıyorsun!.. Ben kadınların söyledikleri ürküyü değil, bizi görünce utanıp susmalarını beğenmiştim!.. diye cevap verdi.

Allahın hikmeti!..

Sultan İbrahim kendi lüksüne ve sarayı dolduran kadın gözdelerine para yetiştirmek için hazineyi tamtakır bırakmıştı.

İbrahimi bu çılgın sefahet hayatında başı boş bırakan da «Civan Kapıcı başı» lâkabile meşhur Sadrazam Mehmet paşa idi. İbrahime daima: «Siz yer yüzünün halifesi, Allahın gölgesisiniz.. Sizden hata çıkmaz.. Bizim hata şeklinde gördüğümüz hallerinizde dahi Allahın bir hikmeti gizlidir!.» derdi. Bir gün Civan Kapıcıbaşı ahbaplarile tütün sohbeti ederken padişahtan bir hattı hümayun geldi, kendisinden hata çıkmıyan ve her sözünde Allahın bir hikmeti gizli bulunan Sultan İbrahim bu hattı hümayununda sadrazamına şöyle hitap ediyordu:

«Bire mütevelli yapılı kodoş!. Bire karpuz kıyafetli herif! Tez bana akça lâzımdır. Ecdadım Medineye bunca cevahir ve mallar göndermişler.. Adam gönderip oradaki malları ve cevahiri acele getirtesin... Ve illâ senin derini yüzüp saman doldurmam muktedirdir.. Şöyle bilesin!..»

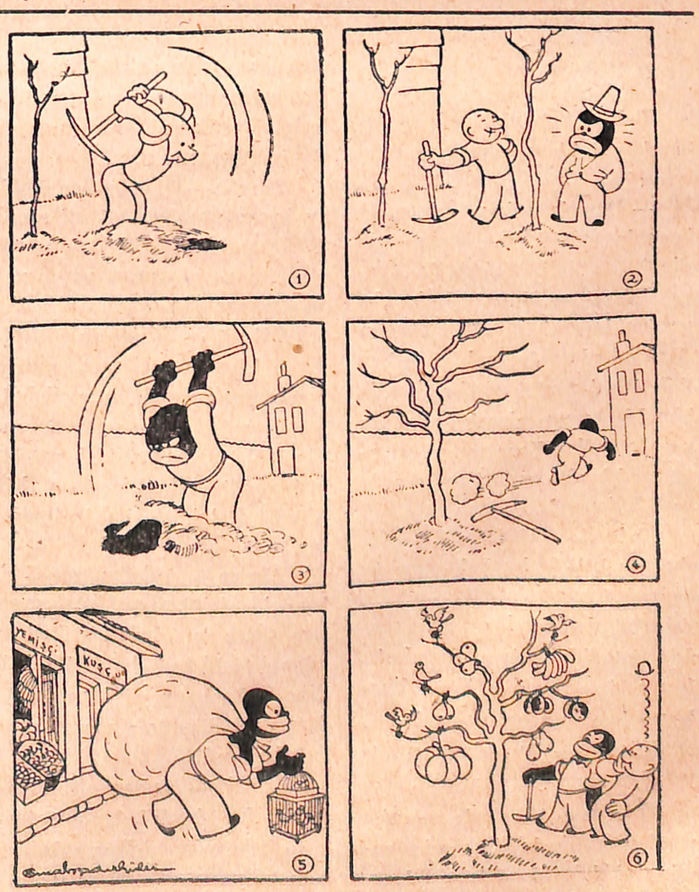

AK'la KARA : Ağaç meraklısı!

SOFU ADAM

Yazan : SERMET MUHTAR ALUS

Sofuluk ona dededen, babadan miras kalmıştı. Mahalledeki yaşlılar babasının babası için,

— Gayet nuranî yüzlü, veliyullah halli, hem kurra hafız, hem haccülharemeyn,' mübarek, eli öpülecek bir zatişerifti! derlerdi.

Babası da sarıklı, cüppelilerdendi. O da hafızdı, hacıydi.

Annesi dahi art eteğinde namaz kılınacak hatunlardandı. Kocası Hacca gidince, yeşile boyattıkları kapıdan dışarıya adımını atmamış, dönünciye kadar tam altı ay eve kapanıp gecesini, gündüzünü taat ve ibadetle geçirmiş, hacı hanımlık payesine ermişti.

Ana babadan örnek alışına , yaratılıştaki huyu da eklenerek çocuk çekirdekten sofu yetişmişti. Daha sübyan mektebine gittiği sıralar başında sarık, sırtında aba, ayaklarında imam çorabı ve mest.. Mektep azat olunca akranları sokakta, cami avlusunda toplanıp oyunlar çıkarırlar. Onu çağır çağır, gelmez.

Hatunda dua dua:

— Rabbim ömürcüğünü uzun etsin, oyuna moyuna katiyen yanaşmaz; hep böyle uslu uslu dizimin dibinde oturur. Geçen ramazan vâiz efendiden oyunun günah olduğunu duydu. O gün bu gün oyundan korkar!..

Dizin dibinde büzülü iken minarede ezanı duyar duymaz çocukta usulcacık fısıltı:

— Anne yatsı okunuyor, namazımızı kılalım!

Daha yedisine basmadan hatim indirmiş, onuna girmeden namaz kılmıya, oruç tutmıya başlamıştı. Besmelesiz ağzına bir yutum su, bir lokma ekmek koymaz, çömelip avucunu tepesine bastırmadan suyu içmez, avurtlarında yedi kere döndürmeden lokmayı yutmazdı!..

Rüştiyeye devam ederken de başında sarık, altda ceketle pantalon. Yine arkadaşlarının yanına uğrama yok. Mektepten gelince abdestini alıp haydi bir köşeye.. Mushafı açıp hazin hazin rahmetlilere «yasin» tilâveti.. Bitirince gözü karşıki mescitte. Müezzin saatine bakarken hemen fırlıyarak, müezzine yalvararak minareye çıkıp ezan okuyuş...

Eve gelip giderken yerde bir ekmek parçası mı gördü, derhal alıp, öpüp ayak basmaz bir kenara koyuş.. Sokakta bir cenaze mi götürülüyor, o anda seğirtip, tabutu omuzlamıya boyu yetmediği için kola elini dayıyarak 21 adım yürüme.. Viranedeki süprüntü yığınları arasında gözüne yırtık pırtık bir gazete parçası mı ilişti, üzerinde ayetlerin, hadislerin yazıldığı harfler bulunduğu için derhal kapıp duvar üstüne bırakma..

Delikanlılık çağlarına girmişti. 50 kuruş aylıkla kalemde kâtipti. Meselâ saçlı sakallılar daha kalem odasına gelmemiş; akranları altı kol iskambile kalkmışlar. Bunu da araya katmak isterlerken, onda kaş kaldırma:

— Kâğıtlarda tasvir var; elime almam, haramdır!..

Gençlerden biri cebinden yüz paralık bir mezat malı lâvanta çıkarıp mendillere ikişer damla damlattığı esnalar şişeyi buna da uzatırken, geriye kaçma:

— Istemem, hocalar, şehr ler söylüyor. İçinde ispirto olduğu için sürüldüğü nokta yarın âhirette kızgın demirle dağlanacakmış!..

Yaşıtları, kanı kaynar kalem refikleri faraza tatlı tarafından açmışlar. Kimi Divanyolunda rasladığı bir kumrunun tombalacık vücudunu, kimi Kapalıçarşıda karşılaştığı bir bıldırcının fıkırdak fıkırdak yürüyüşünü, kimi Beyoğlunda gördüğü bir kokonanın kar gibi gerdanını anlatırken, bizimkinde kaşları çatıp suratı asarak aralarından çekilme ve söylenme:

— Böyle lâfları dinlemenin büyük vebali varmış. Hem de abdesti sakatlarmış: Tekrar tazelesen bile yedi gün oruç lâzımgelirmiş!..

Enikunu uzamış bıyıklarına (burmak yerine geçip zenpareleri taklit olur diye) parmak dokundurmaz; yine o kafayı güderek fesini kaşlarının üstüne eğmez; mekruh olan tütün içmek ne gezer, başkalarının savurduğu dumana bile sokulmaz; şaribülleyl vennihar mümeyyize evrak götürürken, ağzından çıkan nefesi teneffüs etmemek için yan taraftan masaya koyuverirdi!.

Yaşı otuzu bulmuştu. Evlenme, mevlenme aklının evinde yok!.. Annesi kaç tane kız buladursun, methede dursun, göklere çıkarsın, kulak asan kim? Hatunun sözünü hemen kesme:

— Zemanede helâl süt emmiş nerede? Şimdiki tazelerin hepsi kan kırmızı!.. Babasının dini bütünlüğü, anasının sulehalığı para etmez; ya soyunda sopunda sütü bozu varsa, ona çekmişse?..

Her gün gündüzleri kalemine gider, kalem dönüşü ve cumaları camileri, ziyaretgâhları, türbeleri, geceleri de tekkeleri dolaşırdı. Dört beş tarikata birden girmişti. Hepsinin âyinlerinden, aşlarından, mevlûtlarından eksik değildi..

Gün geçtikçe sofuluğu pabucu büyüklük derecesine vardırmıştı. Caddede karşıdan bir tazenin geldiğini görünce başını başka tarafa çeviriyor; Kabataşta oturan kalem müdürünü bayramda ziyarete gittiği vakit, Galatadan geçmemek için köprüden vapura biniyor; vücutta ipek taşımak günahtır diye keten boyun bağı takıyor; saatli duvar takviminde frenkçe rakkamları hep karalıyor; çakının, maaksın üstündeki fabrika damgalarını eğeliyor; sekir verirmiş diye bozadan, şıradan fellik fellik kaçıyor, hıristiyan yemeği imiş diye domates, patates, havucu eve sokmuyordu!..

Bu gidişat üzere kırk beşini bulmuştu. Apansızın değişiverdi:

Fesi sol kaşın üstünde; boynunda taftadan plâstron kravat; cebinde ipekli mendil; üstünde başında lâvanta kokuları buram buram; ağzında kalıp sigarası; parmaklar burulu bıyıklarında; gözlerinin mahmurluğundan keyif hali besbelli.. Gece gündüz Beyoğlunda!..

Nasıl, ne münasebetle rasladığı muamma, Çiçekçi sokağı mallarından, kartoloz, adlı sanlı Duba Eleniye gönül kaptırmamış mı?

Meseleyi duyunca beyninden vurulmuşa dönen,

(Arkası S. 11 de)

KİRALIK SAHİFE

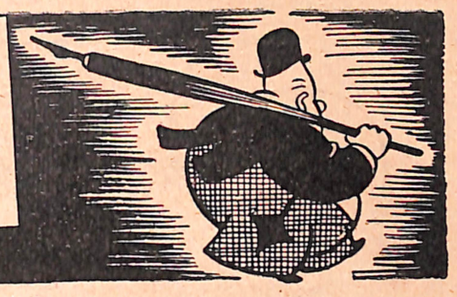

Bu haftanın kiracısı : Yusuf Ziya ORTAÇ

YENİ HAYAT...

Sokakta bir çığlık:

— Yeni Hayat!.. Hakiki Yeni Hayat!!..

Sanki o anda bütün dış âlemle alâkamı kestim. Düşünüyorum: Yeni hayat?...

Peçesini yırtıp aydınlığa kavuşan modern Türk kızını hatırlıyorum: Moda akıntısına kendisini kaptırmış kıpkızıl dudakları, mahmur gözkapakları, işveli nazarları, şehveti kamçılıyan yürüyüşleri ile o!..

Sefalet arsaları üstünde sefahat âbideleri halinde yükselen o yeni modern hayatı hayalimde canlandırıyorum. Dudaklarıma kadar taşan hakikatlerde bin bir çirkefle burun buruna geleceğinden çekinen vicdanım emrediyor:

— Sus!..

— Hayır söyliyeceğim:

Şu kocasını ortağıyla aldatan kokot kadın, evindeki hizmetçiye göz koyan soysuz erkek, dairesindeki genç memureyi baştan çıkaran ırz katili âmir..

Şu bütün servetini (rest) lerde eriten şımarık aile...

Şu dört tarafından dört çeşit hava giren evde, isteklerine erişebilmek için korkunç bir uçuruma yuvarlanan sürtük kız...

Şu dudağında Arjantin tangosu, ağzında Amerikan sakızı, dilinde Fransız Türkçesi, fikrinde hudutlar dışı emelleriyle bilmem hangi artiste benziyen piç delikanlı...

Şu... Şu... Şu...

Ne yapalım yeni hayat.

Dışarda çığlık devam ediyordu:

— Yüz paraya Yeni Hayaaat!..

KORKU

Sinema seyrediyordum. Arka sırada bir fısıldaşma, bir gülüşme, bir fıkırdaşma!.. Dönüp bakıyorum. İki karaltı başbaşa vermişler âdeta tek bir vücut halinde konuşuyorlar, konuşuyor ve...

Gözlerim, beyaz perdede vahşî bir ihtirasla kilitlenmiş dudaklarda; kulaklarım, onların konuşmalarını kaçırmamak endişesinde.

Genç kız: — Korkuyorum sizden, diyor. Tanışalı kaç saat oldu ki...

Ve erkek öksesinden emin bir avcı tavrıyla cevap veriyor:

— Korkacak ne var? Kapıyı çalacaksın, ben açacağım.

Hayır. Türk kızı hayır...

Korkmakta haklısın... Bilmediğin bir evde, tanımadığın erkeğin, beklenmedik hareketleriyle karşılaşacağını düşünmüyorsun.

Korkmakta haklısın... Sana malûm masallardan birini anlatan erkeğe herşeyini teslim edecek kadar delisin.

Korkmakta haklısın... Sinemada mühürlenen böyle bir mukavelenin sonunu anlamıyacak kadar zavallısın.

Korkmakta haklısın... Seni başı boş sokağa salıveren anan, kafes arkası hayatında görücüye çıkarken bile utancından kıpkırmızı kesilirdi.

Korkmakta haklısın.. Gergefini kendi işliyen, çeyizine göz nuru döken, on parmağında on marifeti olanlar esnin anandı, ninendi, büyüklerindi... Ve sen onların çocuğusun, torunusun.

Korkmakta haklısın... Modern hayatı bambaşka anlıyan yanlış bir ahlâk telâkkisiyle kucak kucağasın.

Korkmakta haklısın... Çünkü korkmuyorsun...

Dökülen Dilekler!..

Mevsim sonu: Dükkân boş.. Söz hırçın.. Göz bulutlu..
Altın saçlı bir kadın, yalnız fiyat soruyor!..
Sordum bu genç kadının maksadını, ne mutlu..

Kadın dedi ki bana:
«Bir zengin sahibim var,
«Ah esirim ben ona:
«Varlıklıdır o kadar..»

Altın saçlı kadının sahibine vuruldum..
Dedim: «Bir öpücük verme, bunları almazsa..»
Ben tam o zaman önümde bir fatura buldum..

Fatura dedi bana:
«Rakkamlarım pek dolgun,
«Fakat vızgelir baya,
«Çünkü yaptığı vurgun!..»

O dakika içimde doğdu yasak bir dilek,
Dedim: «Ben ödeyeyim, okşatırsa elini...»
Ben tam o zaman elimde bir yumuk'el buldum..

Bu el dedi ki bana:
«Vücudum akla zarar,
«Bayan benzer ceylâna,
«Göğsü geniş, beli dar!..»

Bu sözleri dinlerken bende soldu bet beniz,
Dedim: «Seni bırakmam, göğsümde ısınmazsan..»
Fakat o saniyede bana haykırdı Moiz!..

Moiz dedi ki bana:
«Bırak eli elinden,
«Bak bir yol faturaya,
«Çıkmaz bunlar cebinden!..»

Bir taksiye binen kız bana uzaktan güldü..
Göbekli muhtekir, bıyık burdu ah ona..
Dileklerim gönlümden birer birer döküldü!..

ÇİMDİK

İTİZAR

Bu hafta, sahifemizi bay Yusuf Ziya ile bay Orhan Seyfiye, müştereken kiralıyacaktık. Fakat Yusuf Ziyanın bir miktar hava parası teklifi üzerine sahifemizi yalnız üstada kiraladık. Zaten sayın bacanakları bir sahifeye sıkıştırmak ta güç olacaktı.. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Kiralık sahife tellâlı

Tınmaz

BULMACA

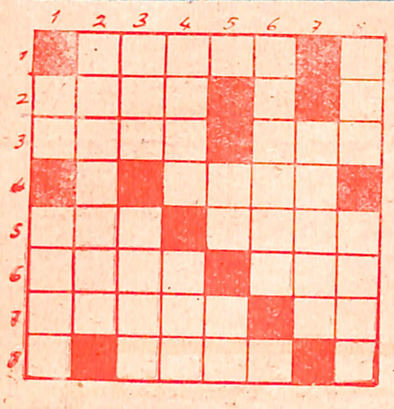

Soldan sağa:

1 — Adı dillerde çok dolaşan bir esnaf!

2 — Yaş değil.

3 — İşaret zamiri, yaşama cevheri.

4 — Son facialardan birinin kurbanı.

5 — Tek, bir erkek ismi.

6 — Vaka, bir isim.

7 — Bir meyva, utanmak.

8 — Ulaştır!

Yukarıdan aşağı:

1 — İzah edatı, zelzele yerlerinden biri.

2 — İstanbulun eski mesirelerinden biri.

3 — Arka, İstanbulda bir semt.

4 — Bir deri ismi. Asfaltına ve temizine doyum olmaz!

5 — Bir nota, soru edatı.

6 — Bir demet gülden daha makbul bir nebat!

7 — Herkese akıl öğreten!

8 — Gemisiyle meşhur bir peygamber!. İplik!

Geçen sayıdaki bulmacanın çözümü:

Soldan sağa:

1 — Zelzele. 2 — RAH, eşik. 3 — ELE. 4 — Omuz. 5 — Ağ, faraş. 6 — AVENK. 7 — Yufka. 8 — TİTO.

Yukarıdan aşağı:

1 — RE, YE. 2 — ZALOĞLU. 3 — EHEM, fa. 4 — Ufak. 5 — Zerzevat. 6 — Eş, RE. 7 — LİF, ANIT. 8 — EK, AŞK.

(S. 9 dan devam)

başsız tavuk gibi kendini yerden yere atan anasını iki çift lâkırdı ile susturmuştu:

— Gelini yarın getiriyorum; imamı çağırıp nikâhı kıydıracağım. İşine gelmezse basıp gidersin!.. Burası babamdan miras evim, anladın mı kadın?

Tevekkeli atalar sözüne geçmemiş: Kırkından sonra azanı teneşir paklar...

Sermet Muhtar ALUS

Sahibi: Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat Müdürü: OSMAN N.
Cumhuriyet Matbaası İstanbul 1944

T. İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar
1944 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER : 28 sonkânun, 2 Mayıs, 25 Ağustos, 1 sonteşrin tarihlerinde yapılır.

1944 İKRAMİYELERİ :

1 adet ARSA (Ankarada Havaklıderede 1824 M² - İmar oda No. 254 Parsel No. 3)

1	»	2000 Liralık	= 2000.	—Lira
3	»	1000	» = 3000.	— »
4	»	500	» = 2000.	— »
10	»	200	» = 2000.	— »
10	»	100	» = 1000.	— »
100	»	50	» = 5000.	— »
150	»	25	» = 3750.	— »
300	»	10	» = 3000.	— »

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

1944

yılı içinde

evlenecek öksüz kızlara:

Eşinizin adı

D O Ğ A N

ise

DOĞAN
SİGORTA ANONİM ŞİRKETİ

evleneceğiniz günü

bildirmenizi rica eder.

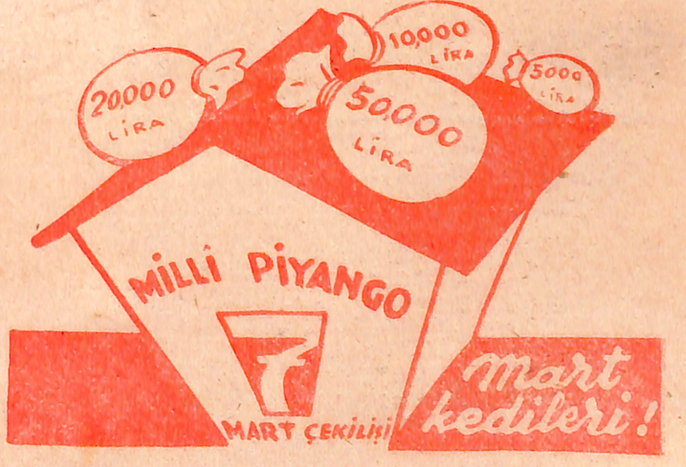

Tam bilet 3, yarım bilet 1,5 lira, çeyrek bilet 75 krş.

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 64

SAYIN BAY «VURDUM DUYMAZ» IN RESMİDİR!..